

גליון 360
שנה ח' תשע"ט

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תודה למשפחת קלייטן על ואישור לשריתמש בתמונה

סיפורי חז"ל

מעשה ברבי שמעון בר יוחאי שהיה הולך בדרך וראה חשכה גדולה בעולם. אמר לבנו ר' אלעזר, בוא נראה מה מבקש הקב"ה לעשות בעולם, הלכו ופגשו מלאך, ושלושים להבות של אש יצאו מפיו. אמר לו רבי שמעון, מה אתה הולך לעשות? אמר המלאך, אני הולך להחריב את העולם, כיון שאין 30 צדיקים בדור. אמר לו רבי שמעון, מבקש אני ממך שתלך ותעמוד לפני הקב"ה ותאמר לו, בר יוחאי יש בעולם. הלך המלאך ואמר לפני הקב"ה, גלוי וידוע לפניך מה שאמר לי ר"ש, אמר לו הקב"ה לך והחרב את העולם ואל תשמע לדברי בר יוחאי, הלך המלאך להחריב את העולם, כשראה רבי שמעון את המלאך, אמר לו: אם אין אתה מסתלק מכאן גזורנו עליך שלא תעלה עוד השמימה. עכשיו עלה לרקיע ואמור לפני הקב"ה, אם אין שלושים צדיקים יעמוד העולם בזכות עשרים צדיקים, ואם אין עשרים צדיקים יעמוד העולם בזכות עשרה, או בזכות שנים או בזכות אחד, וזה אני. יצאה בת קול ואמרה אשרך רבי שמעון שהקב"ה גזור גזירה ואתה מבטלה.

לע"נ

רבן שמעון בר יוחאי

והרה"ק רבי מנחם מענדל

ב"ר יוסף מרימינוב

התקבלה תרומה מאת

הר"ר מאיר צבי טייטלבוים

הר"ר משה דב הומינר

הר"ר דוד שנייבוים

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל

פרשת השבוע

ועשת את התבואה לשלש השנים

(כ"ה - כ"א)

מסופר: בשנת תשי"ב החליטה הסוכנות לנטוע פרדסים בכמה ישובים, וביניהם גם ביישוב קוממיות, אנשי קוממיות התנו תנאי שבשנת השמיטה הפרדס לא יעובד, אנשי הסוכנות לא הסכימו לתנאי זה, ולכן התעכבה נטיעת הפרדס על אדמת קוממיות. במשך הזמן נעשו נסיונות להגיע להסכם לנטיעת הפרדס, אך התנאי של שמירת שמיטה עמד כאבן נגף ולא הגיעו לכלל הסכם.

בשנת תשי"ח היתה לרבה של קוממיות הרה"ק רבי בנימין מנדליון זיע"א שיחה ארוכה עם המנהל האחראי מטעם הסוכנות על נטיעת הפרדסים, הרב הסביר לו את גודל קדושת השמיטה, עד כמה חביבה מצוה זו, מה רבה חשיבותה ועד כמה היא קשורה לביאת משיח צדקנו. המנהל האחראי על הפרדסים נסחף בשטף התלהבותו של הרב, ואישר נטיעת פרדס על אדמת קוממיות שבו ישמרו כל דיני שביעית לפי הוראות הרב, ההשקעה בנטיעת הפרדס היתה כחצי מליון לירות, שנת השמיטה היתה השנה השנייה לנטיעת הפרדס, כשהשתילים עדיין קטנים וזקוקים לטיפול מתמיד, הטיפול ניתן רק לפי הוראות הרב, האחראים מטעם הסוכנות הוזירו את הרב שהוא מסכן את הפרדס, וכל ההשקעה עלולה לרדת לטמיון, אך הרב התחזק בבטחונו בה' יתברך בזכות המצוה. בחודש מנחם אב

לקראת סוף השמיטה, בא מנהל הפרדס בהתרגשות רבה לרב, וסיפר כי מתוך שנים עשר הפרדסים שבפיקוחו, באחד עשר מהם עבדו בשמיטה כרגיל ורק באחד מהם בפרדס של קוממיות נשמרה שבת הארץ, ודוקא הפרדס של קוממיות הצליח יותר משאר הפרדסים, מנהל הפרדס שאל את הרב כיצד הוא מסביר את הדבר? הרב ענה לו בלהט אמונתו, אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו הוא לבדו עשה עושה ויעשה לכל המעשים וגם את הפרדס, ולפי שאנו עשינו את רצונו שלח ה' יתברך את ברכתו לפרדס. שנות הערלה של הפרדס עברו, העבודה התנהלה כמו ביתר הפרדסים, היבול השנתי הרגיל היה כשבע מאות מיכלי פרי הדר מידי שנה בשנה, הגיעה שנת תשל"ב ערב שמיטה, ואנשי הסוכנות לא יכלו להאמין לרישומים שהגיעו אליהם, הפרדס של קוממיות הניב למעלה מאלפיים מיכלי פרי הדר, חשבו שאולי נפלה טעות בספירה, בדקו וחזרו ובדקו ואכן היבול היה פי שלש מבכל שנה, כאשר באו אל הרב לבקש הסבר על התופעה, חיך הרב חיוך רב משמעות, פתח לפניהם חומש ויקרא והקריא:

"וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית הן לא נורע וגוי וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש השנים"

זמני השבת

זמני יציאת שבת

ירושלים: 8:12 ת"א: 8:14 ר"ת: 8:46

פרשת בהר

זמני כניסת השבת

ירושלים: 6:55 ת"א: 7:10

הנה הרב המגיד הולך ובא

מסופר: יהודי אחד היה חוכר את בית משרפות היי"ש והיו לו פועלים רבים מאנשי הכפר, ועליהם היה מנהל מומחה גדול במלאכת היי"ש. פעם אחת בא אליו המנהל ואמר: אני מתכוון לעזוב את העבודה אצלך, ועליך לחפש לך אומן אחר במקומי. ויבקש ממנו בעל הבית להישאר בביתו, אך דבריו לא נשאו פרי והמנהל עזב את העבודה. בעל הבית ואשתו הצטערו על כך מאוד, כי קשה היה להם להשיג איש אמונה ובקי באומנתו כמוהו, וחששו מאוד פן יבואו לידי הפסד מרובה.

פעם כשישבו ושיחיו את דאגתם זה לזה, שמעו לפתע נקישות על דלת ביתם, כשפתחו את הדלת נכנס אורח הביתה, וישמחו לקראתו ויקבלוהו בסבר פנים יפות, ויזמינוהו לאכול ולשתות עימם יחד, ובשבתם יחד בסעודה, הבין האורח מתוך שיחת בעל הבית ואשתו שהם שרויים עתה בדאגה גדולה, ויבקש מהם לספר לו את דאגתם אולי ימצא בפיו עצה, ויענו ויאמרו דאגתנו היא בדבר האומן המנהל שעזב את בית משרפות היי"ש שלנו, ואין לנו ממלא מקום ראוי, אולי כבודו מכיר אומן כזה? או אולי הוא בעצמו יודע אומנות זו? ויוציאנו מן המצר, ויאמר להם האורח אל תדאגו, אני מחפש אחרי משרה כזאת יודע אני אומנות זו, וגם אני מוכן לקבל עלי העבודה. כאשר שמעו את הדברים האלה יוצאים מפיו שמחו מאד ויתנו שבח והודיה להשם יתברך שהזמין להם אומן לביתם. ויוליכו אותו תיכף ומיד אל בית משרפות היי"ש, ויראו לו את כל המפעל על כל כליו, גם הזהיר בעל הבית את הפועלים הנכריים שישמעו בקולו לעשות כל היוצא מפיו.

למחרת באו העובדים לשאול את פיו איך להתנהג במלאכתם? ויאמר להם: כמו שהייתם רגילים לעבוד עד עכשיו, כך תעשו גם הלאה, ואם לא ייטב בעיני איזה דבר, אתקן אותו על נכון כאשר עם לבבי, ויעשו כן, ויברך אלקים את בית בעל הבית וימצא מאה שערים ביי"ש, האומן החדש מצא חן בעיני בעל הבית ויעזוב בידו את כל עניני הבית, ולא ידע מכל הנעשה שם מאומה. האומן קבע את דירתו בבית משרפות היי"ש ויבא שמה את כל חפציו, רק את הטלית והתפילין השאיר בבית בעל הבית, ודרכו היה ללכת בכל בוקר אל בית אדונו לקחת בידו את הטלית והתפילין, ולהתפלל במקום עבודתו, ואחרי שהתפלל נשא אותם שוב לבית בעל הבית ויהי הדבר לפלא בעיני כל רואיו, ביודעם שכל חפציו מונחים אצלו, ורק את הטלית והתפילין שהוא משתמש בהם בכל יום הוא נושא מדי יום ביומו, הלך ושוב והולך הליכה

לבטלה, ויחשבוהו לאיש פשוט ועם הארץ, אך החזיקו אותו לאיש תם וישר וירא אלקים עד מאוד, גם היה דרכו לבוא אל בית אדונו בכל מוצאי שבת קודש לסעוד שם סעודת מלוה מלכה יחד עם בעל הבית.

במוצאי שבת אחד בא המנהל האומן לבית אדונו לסעוד שם סעודת מלוה מלכה כדרכו, אולם בעל הבית היה טרוד מאוד בדברי חשבונות אשר חישב עם האיכרים, שדרכו היתה ליתן להם יי"ש בהקפה, ומחמת הטרדה אי אפשר היה לו לעזוב את האיכרים ולשבת עם האומן לסעודה מלוה מלכה, וימתין האומן עד בוש וירא כי בעל הבית טרוד מאוד בחשבונותיו, ויקם וילך למקומו אשר בבית משרפות היי"ש. כאשר סיים בעל הבית את כל החשבונות ונפנה מכל עסקיו עם האיכרים, רצה לשבת לסעודת מלוה מלכה יחד עם האומן, ויפן כה וכה וירא כי אין הוא בבית, וישאל את אנשי ביתו עליו, ויאמרו אליו היה פה האומן והתמהמה זמן רב, אך בראותו כי אתה טרוד מאד, פנה והלך לו.

ויאמר בעל הבית בלבו הלא איש פשוט הוא בעל מלאכה זה, ובוודאי בא אלי להשביע את נפשו כי ירעב, ואפשר גם כן ששמע מאת אביו שמצווה לאכול סעודת מלוה מלכה, ולשם מצוה הוא מתכוון וטורח בהליכתו בכל מוצאי שבת קודש. על כן אלך אליו ואקראהו. וילך אל בית משרפות היי"ש שעמד מחוץ לכפר הרחק מאוד מהלך שעה או יותר, כאשר התקרב לבית משרפות היי"ש מקום משכנו של האומן, ראה והנה אור זורח ומבהיק דרך החלונות, ויאמר בלבו בוודאי גונבים הערלים מן היי"ש אשר בבית, כי ידע שאין עוסקים במלאכה בלילה, ויגש אל הבית ויעמוד מאחורי הכותל לראות מה נעשה שם, הלא דבר הוא. בהציצו דרך הסדקים והחורים וירא את האומן כשהוא יושב עם זקן אחד בעל הדרת פנים, תארו כתואר פני מלאך אלוקים, שולחן קטן עומד לפניו ומפה צחה עד מאוד פרושה עליו, ועליה מונח לחם חמודות יפה, דגים ובשר וכל מעדני מלכים, ויהי הדבר לפלא גדול בעיניו, והבין בעל הבית שלא דבר פשוט הוא המראה הזה, ונשאר עומד נבהל ומשתומם ורועד מרוב פחד, והנה שומע הוא קול, והקול מגיע לאזניו מדבריהם קול דברים ברורים, ויט אזנו לשמוע והנה שומע הוא את קולו של בעל המלאכה, בשאלו איתא במדרש "מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו" (תהלים פט) "היכן מצאתיו, בסדום" עד כאן לשון המדרש. והוא סתום וחתום. ויען הזקן ויאמר: כך תנינן במתיבתא דרקייעא בסדום נוטריקון הוא בסעודתא דדוד מלכא, בסעודה שתיקן דוד המלך מצאתי אותו מהימן לפני.

משל ונמשל

הקב"ה עשה כביכול שידוך עם בני ישראל

כל טובות העולם הזה מותנות בקיום התורה והמצוות, אולם אדם הנהנה מהעולם הזה ואינו חפץ בקיום המצוות, הרי שהוא אוכל עולמו בחייו, ואף אם עשה מעשה מצוה זה או אחר, נחשב לו נדבר כניכוי שכרו.

משל למד הדבר דומה: לעשיר שהיתה לו בת כלילת המעלות, ואביה חיפש לו חתן מופלג בתורה ובמידות, אחר יגיעה מצא בחור בעל מעלות יחיד ומיוחד. אביו של הבחור גר בעיר רחוקה, שלח העשיר את מרכבתו ההדורה להביא את האב אל עירם, כדי לסיים את השידוך למזל טוב. כאשר הגיע אביו של החתן ונפגש עם אבי הכלה, נמלך בדעתו ומסיבה כלשהי לא הסכים לשידוך. ראה העשיר כי אבי החתן אינו מסכים לשידוך, החליט לשרך אותו בממון, ולחש על אזנו כי מלבד סכום הנדוניה שיתן בעין יפה לבני הזוג, בדעתו לתת עוד ארבע מאות וזו לאבי החתן. למרות ההצעה המפתה נשאר אבי החתן בסירובו ולא הסכים לשידוך. כאשר ראה אבי הכלה כי כן, פנה אל הבחור עצמו, ועד מהרה סיכמו שניהם על השידוך למזל טוב ללא הסכמת אבי החתן. לאחר חתימת שטר התנאים בא אבי החתן אל העשיר וביקש ארבע מאות וזו כפי שהובטח לו ענה העשיר: לא ולא! אמת כי הבטחתי לך סך זה, אולם רק כדי לזרז אותך להסכים לשידוך, אך עתה כבר נחתם השידוך למזל טוב ללא הסכמתך, ועכשיו מה לי ולך?
והנמשל: הקדוש ברוך הוא עשה כביכול שידוך עם בני ישראל, אלא שעיקר השידוך הוא עם הנפש החפצה בקיום המצוות. אמנם, הנפש עומדת ביד הגוף, וכל מצווה שתחפוץ לקיים, עליה לבקש תחילה את רשות הגוף שיתרצה ויסכים לדבר, הנפש צריכה את רצון הרגליים ללכת אל בית המדרש, ואת הסכמת הידיים ללבוש ציצית ולהניח תפילין וכדומה. על כן אם הגוף מסכים ברצון, מן הראוי לתת לו מעט שכר בעולם הזה על שהסכים לרצונותיה של הנפש. אולם אם הגוף אינו חפץ בכך, על פי דין ראוי לו שלא ייהנה מן העולם הזה כלל וכלל, אם אכן נהנה, ידע כי מכלה הוא את מעט שכרו השמור לו לעולם הבא.
(המגיד מדובנא זיע"א)

כאשר שמע בעל הבית את הדברים האלה עזב את המקום, וילך לביתו בלב מלא פחד והתרגשות, ויבוא הביתה ויעל על משכבו, אך שנתו נדדה מעיניו ולא יכל לעצום עין כל הלילה, וירד ממיטתו ויעמוד על המשמר עד אור הבוקר, ויהי בבוקר ויבוא האומן אל בית בעל הבית לקחת את הטלית והתפילין כדרכו מדי יום ביומו, וירא אותו בעל הבית בפתח הבית, ויעמוד לפניו במלוא קומתו ויאמר אליו: מורי ורבי אין אני רוצה לפגום בכבוד תורתו שישרתני ויהיה אומן אצלי, אין אני כדאי אפילו לשרתו, ועל אחת כמה וכמה שישמשני הוא באומנות כזו.

ויפתח האומן את פיו ויאמר: מה לכבודו לדבר כדברים האלה? האם באת לצחק בי? ענה בעל הבית: עכשיו אי אפשר למעלתו להסתתר מפני, אמש ראיתי בכבודו הרם ובישיבת הזקן בביתו, רק את הדבר הזה אני מבקש ממנו שיגלה לי, מי הוא הזקן ההוא שראיתיו מיסב על שולחנו אמש? ויען האיש ויאמר מכיון שזכית לראות את הזקן ההוא סימן טוב הוא לך, ואפשר לגלות לפניך מי הוא הזקן, הוא אליהו הנביא, והוא בא אלי לבשרני שהגיע זמני להגלות על פני חוץ, ונגור עלי מלמעלה כי אלך לביתי להיות מגיד בפרשבצק, ואשאל אותו איך אפשר הדבר כי יקבלו אותי לרב ומגיד בעיר מגורי, הלא אנשי העיר ההיא יודעים ומכירים אותי, כי האיש משה מפורסם לבור ועם הארץ, ויאמר אלי הנה לך אות ומופת, כאשר תבוא העירה, תיכף ומיד ירוצו כל הנערים והתינוקות לקראתך, ויאמרו זה לזה "הנה הרב המגיד בא" ודברי הקטנים יכנסו ללב הגדולים, וכל אנשי העיר מן הפחות שבפחותים עד החשוב שבחשובים, ימנו אותך לרב ומנהיג, ויברך האומן את בעל הבית לאמר שבו בשלום לביתכם, ויתן השם שהברכה תהא מצויה במעשה ידיכם, ויפרד מהם בשלום וילך לו.

ויהי כאשר הגיע לעיר מגוריו פרשבצק, ויצעקו כל הנערים אחריו ברחוב העיר: "הנה הרב המגיד הולך ובא" מיד נכנסו הדברים ללב כל אנשי העיר וימנו אותו עליהם למגיד. והוא הרה"ק רבי משה מפרשבצק זיע"א.

צ'ין אדם לחברו

מצות צדקה יקרה

אל ביתו של הרה"ק בעל ה"אמרי אמת" מגור זיע"א, נכנס עני וביקש נדבה מזהרבי, הורה הרבי לעני להמתין, יצא אל החדר השני ושב לאחר דקה ועמו זוג תפילין, הגישן לעני ואמר: קח את התפילין הללו ר' יהודי, אני נתן לך אותן במתנה, כדאי לך לקחת אותן אל אחי הצדיק רבי משה בצלאל, אשר יתן לך בעבורם סכום גדול מאוד, התפילין הללו כתבן הצדיק רבי משה מפשעוורסק זיע"א ורבים השתוקקו לתפילין הללו והסכימו לשלם תמורתן כל הון שבעולם. בלי להסס נטל העני את התפילין מידי הרבי, והודה לו לצדיק, משם מיהר אל ביתו של רבי משה בצלאל, ושם באמת קיבל סכום גדול מאוד כמו שהבטיח לו הרבי.

עבר זמן ושני אחים הצדיקים נפגשו, שאל רבי משה בצלאל את אחיו מדוע נתת לו לאותו עני את התפילין הקדושות והיקרות? הרי יכולת לתת לו כסף או חפץ יקר ערך אחר, השיב לו הרבי מגור: כתב הרמב"ם בסוף הלכות איסורי מובח (פרק ז הלכה י) הרוצה לזכות עצמו, יכפר יצרו הרע וירחיב ידו, ויביא קורבנו מן היפה המשובח ביותר שבאותו המין שיביא ממנו. הרי נאמר בתורה "והבל הביא גם הוא מבכורות צאנו ומחלביהן וישע ה' אל הבל ואל מנחתו" (בראשית ד' ד'), והוא הדין בכל דבר שהוא לשם האל הטוב, שיהיה מן הנאה והטוב, אם בנה בית תפלה יהיה נאה מבית ישיבתו, האכיל יהודי רעב, יאכילו מן הטוב והמתוק שבשלחנו, כסה ערום, יכסה מן היפה שבכסתו, הקדיש דבר, יקדיש מן היפה שבנכסיו, וכן הוא אומר "כל חלב לה'", ומכיוון שהחפץ החשוב והיקר

ביותר שהיה לי בביתי, היו אותן תפילין קדושות, נתתי אותן לעני לקיים בכך את מצות ה'.

למחול לכל יהודי

מסופר על הגאון רבי בן ציון אבא שאול זיע"א, שמימיו לא הלך לישון ובלבו קפידא על מישוהו, מלבד פעם אחת שבמקרה ההוא קרה שאותו אדם שפגע בו לא צדק, אלא הוא צודק בטענות ובטרוניות שלו כלפיו, אבל כשהגיע לומר קריאת שמע שעל המיטה שאו אומרים "הגני מוחל וסולח לכל מי שהכעיס והקניט אותי או חטא כנגדי", לא לומר את התפילה הזו זה לא בא בחשבון. ואז ישב זמן רב עד שניקה מלבו כל טינה כלפי אותו אדם, ואז אמר את הרבש"ע בככל יום.

הקרבת קרבן מנחה בימינו

פעם נקלע הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זיע"א לשוק ביערוסלב, והיה מהלך בין העגלונים ובודק את טיב הקש והתבן שבאוצרם. עבר על פניו ידידו הרה"ק רבי שמעון מיערוסלב זיע"א ושאלו: רבי, מה מעשיו בשוק של העגלונים? אמר לו רבי משה לייב: עזוב את ה"רבי" שלי ואת ה"רבי" שלך, ובוא עמי ונישא חבילת קש לביתה של אלמנה ענייה שאין לה מצע של קש להשיב עליו את גופה השבור. וילכו שניהם יחדיו הני שני צדיקים קדושי עליון, וישאו את הקש בכתפיהם, וכל העם רואים וזוים ומפנים להם מקום. בדרך הילוכם אמר רבי משה לייב: אילו היה בית המקדש קיים היינו מביאים עולות ונסכים, עתה אנו מביאים קש, ומעלה עלינו הכתוב כאילו קיימנוהו עם כל הכוונות של הקרבת קרבן מנחה.

תילולא דצדקיא

יום ראשון י"ד אייר הרה"ק רבי יהודה לייב מואלקילקוב ב"ר משה (ליקוטי מהרי"ל - תקפ"ו)

יום שלישי ט"ז אייר רבי מאיר ב"ר גדליה (מהר"ם לובלין - שע"ו)

יום רביעי י"ז אייר הרה"ק רבי יחזקאל לאנדא ב"ר יהודה (נודע ביהודה-תקנ"ג)

הרה"ק משה חיים מסדילקוב ב"ר יחיאל (דגל מחנה אפרים - תק"ס)
הרה"ק רבי איתמר ב"ר ישראל (משמרת איתמר-תקצ"א)

יום חמישי י"ח אייר רבן שמעון בן יוחאי (ג"א - תתפ"א)
רבינו משה ב"ר ישראל (רמ"א - שלי"ב)
הרה"ק רבי שלמה מקשאנוב ב"ר משה (תקפ"ח)
הרה"ק רבי אורי מראהטין ב"ר יצחק (תרמ"ט)

יום שישי י"ט אייר רבינו מאיר ב"ר ברוך מרוטנברג (מהר"ם מרוטנברג - ה"א נ"ג)
הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימינוב ב"ר יוסף (תקע"ה)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבטובין שליט"א
מח"ס "גם אני אדוך" יסודות יסודות על המעשים.

ספירת העומר (ב')

א) אם נודע לו שאתמול טעה במנין, וספר ספירה אחרת, סופר בשאר הימים בלי ברכה. (משנה ברורה סימן תפ"ט, ס"ק ל"ה)
ב) אם הוא מסופק אם דילג יום אחד, ולא ספר, יספור בשאר הימים בברכה. (שו"ע שם סעיף ח')

ג) אם נודע לו שטעה בספירת הימים, ולא טעה בשבועות, או שטעה בשבועות, ולא טעה בימים, סופר בשאר הימים בברכה. (משנה ברורה שם ס"ק ל"ח)

ד) לפני ספירת העומר, יכניס אמונה שלימה בלבו, שבמצוה זו יעשה תיקונים נפלאים ונוראים. (יסוד ושורש העבודה, שער ט', פרק ח')

נדבת הר"ר פינחס רוזנשטיין הי"ו
לע"נ רבן שמעון בר יוחאי
זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

קרית קרעטשניף רחובות
טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז